

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

2023 – 2024

DR. ALBERT SCHWEITZER HAVO – VWO

VWO 4

Dr. Albert Schweitzer HAVO-VWO
Saliña Abou
(599-9) 737 8440 ext. 3
infoashv@vpco.edu.cw
www.vpco.org

Voorwoord

Dit is de algemene informatie voor het PTA 2023-2024. Een PTA is een Programma van Toetsing & Afsluiting. Je vindt hier alle toetsen, opdrachten en handelingsdelen die dit schooljaar worden afgenomen inclusief de weging.

Het PTA bestaat uit twee delen.

Deel 1 bevat algemene informatie over de toetsing en de procedures en een toelichting op de inhoud van de PTA's per vak.

Deel 2 bestaat uit een programmaoverzicht van elk vak. Voor elk vak is een apart PTA per niveau en per leerjaar opgenomen. De informatie staat vermeld op de website van de school.

De omschrijving van stof en toetsing per vak is in dit PTA met opzet beknopt gehouden om het geheel overzichtelijk te houden. De leerlingen ontvangen aanvullende informatie in de studiewijzers en via de lesgevende docenten.

Met deze informatie willen wij een eerlijk en duidelijk toetsprogramma bieden dat past bij het karakter van onze school en dat voldoet aan de wettelijke eisen. In uitzonderlijke gevallen kan in de loop van het schooljaar blijken dat een aanpassing wenselijk is. Wijzigingen kunnen echter uitsluitend plaatsvinden met toestemming van de schooldirectie. Je wordt in dat geval over de wijziging door ons geïnformeerd.

Voor jou is dit PTA een belangrijk hulpmiddel om alle leerstof en de daaraan verbonden toetsen te overzien, zodat je jouw studie beter kunt plannen en met succes aan kunt pakken. In bijlage 2 vind je een beknopte jaarkalender met de data waarop tussentoetsen gepland worden en wanneer de proefwerkweken gepland staan.

Wij vertrouwen erop dat dit PTA bijdraagt aan een succesvol verloop van je studiejaar.

Namens de directie en het schoolteam van de dr. Albert Schweitzer havo/vwo wens ik je een fijn en succesvol schooljaar.

Bert Velthuisen

Rector ASHV

Inhoudsopgave

A. ALGEMENE BEPALINGEN.....	4
1. Begripsbepalingen en afkortingen.....	4
2. Toelichting bij het PTA per vak.....	5
B. EINDCIJFERBEREKENING EN OVERGANGSNORMEN	5
Overgangsnormen 4 VWO → 5 VWO.....	5
3. Handelingsdelen, bewijs van kennis en vrijstellingen	6
C. REGELS VOOR DE PROEFWERKWEKEN EN TUSSENTOETSEN.....	7
4. Algemeen.....	7
5. De tussentoetsen of toetsen die worden afgenomen in de proefwerkweek	8
6. De beoordeling	8
7. Berekening van het eindcijfer.....	8
8. Onregelmatigheden bij een toets of toetsonderdeel.....	9
9. Bijzondere omstandigheden.....	9
10. Slotbepalingen.....	9
Bijlage 1: Toelichting m.b.t. onregelmatigheden en fraude bij examenonderdelen	10
Bijlage 2: Data van de tussentoetsen en proefwerkweken.....	11

A. ALGEMENE BEPALINGEN

1. Begripsbepalingen en afkortingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

De minister:	De minister van Onderwijs
Inspectie:	De inspectie van het voortgezet onderwijs, belast met het toezicht op de school
Het bevoegd gezag:	Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs
School:	Een dagschool voor voortgezet onderwijs in dit geval het dr. Albert Schweitzer HAVO-VWO.
Toets:	Een toets kan zijn: <ul style="list-style-type: none"> • mondelinge toets • schriftelijke toets • praktische opdracht • handelingsdeel • practicum
Profiel:	Een samenhangend onderwijsprogramma zodanig ingericht dat het biedt: algemene maatschappelijke voorbereiding en persoonlijke vorming, een algemene voorbereiding op het hoger onderwijs, en een bijzondere voorbereiding op groepen van naar inhoud verwante opleidingen in het hoger onderwijs.
Profielwerkstuk:	Een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel aan de orde komen.
Herkansing:	Het volgens de herkansingsregeling opnieuw maken een onderdeel van het schoolexamen, waarbij het hoogste resultaat telt.
Examendossier:	Alle onderdelen van het schoolexamen. Deze onderdelen zijn omschreven in het programma van toetsing en afsluiting. Een opdracht waarin het oefenen van een bepaalde vaardigheid centraal staat. Een handelingsdeel hoeft niet altijd afgerond te worden met een cijfer. Een opdracht waarin het
Handelingsdeel:	oefenen van een bepaalde vaardigheid centraal staat. Een handelingsdeel hoeft niet altijd afgerond te worden met een cijfer. Een opdracht waarbij een specifieke vaardigheid of vaardigheden geoefend wordt. Een handelingsdeel dient altijd met een voldoende afgesloten te worden.

De gebruikte afkortingen:

havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
CM	cultuur en maatschappij
EM	economie en maatschappij
NG	natuur en gezondheid
NT	natuur en techniek
CSE	Centraal Schriftelijk Examen
CE	Centraal Examen
SE	Schoolexamen
PO	Praktische Opdracht
PWS	Profielwerkstuk
PTA	Programma van toetsing en afsluiting
MT	Midtermtoets of tussentoets. Deze toetsen worden gecoördineerd aangeboden in de weken tussen de proefwerkweken.

PW	Proefwerkweek; toetsperiode aan het eind van een periode. De toetsen worden in deze week gecoördineerd afgenomen. In deze week worden geen lessen aangeboden.
HD	Handelingsdeel

2. Toelichting bij het PTA per vak

In het PTA is de volgende informatie terug te vinden:

- De periode waarin de toets wordt afgenomen;
- Het aantal toetsen. De toetsen zijn gecodeerd met een unieke lettercode A, B, C, D en volgend;
- De afkortingen MT en PW om aan te geven of het om een tussentoets of proefwerkweektoets gaat en een omschrijving van de leerstof;
- De toetssoort (theoretische toets, praktische opdracht enz.);
- De weging van de toets (hoeveel keer het cijfer meetelt bij de berekening van het gemiddelde).
- De lettercodes van de domeinonderdelen van het examenprogramma die worden getoetst;
- Een omschrijving van de domeinonderdelen van het examenprogramma die worden getoetst.

B. EINDCIJFERBEREKENING EN OVERGANGSNORMEN

De cijfers op het rapport zijn voor elk vak het voortschrijdend gewogen gemiddelde.

Er wordt eenmalig afgerond. Indien het gemiddelde niet een geheel getal is, wordt dit getal afgerond naar het dichtst bijgelegen geheel getal, waarbij een getal van 50 of meer achter de komma naar boven wordt afgerond tot een geheel getal. (artikel 35 lid 6 van de wet) Een 6.52 wordt afgerond op een 7; een 6.48 wordt afgerond op een 6.

Het combinatiecijfer wordt bepaald op basis van de afgeronde eindcijfers van de vakken algemeen sociale wetenschappen, Spaans klein (indien van toepassing) en godsdienst.

Overgangsnormen 4 VWO → 5 VWO

Het volgende schema is gebaseerd op de cijfers voor de vakken: Papiaments, Nederlands, Engels, 4 profielvakken, een extra examenvak en het combinatiecijfer. Er wordt dus per leerling uitgegaan van in totaal 9 vakken! Indien een leerling twee examenvakken in het vrije deel heeft, wordt ten behoeve van de uitslag alleen het gunstigste cijfer meegeteld.

Aantal compensatiepunten		0	1	2	3	4 of meer
Cijfercombinaties	GEEN onv	+	+	+	+	+
	5	+	+	+	+	+
	4	-	B	+	+	+
	55	-	B	+	+	+
	54	-	-	B	+	+
	3	-	-	-	B	B
	555	-	-	-	B	B
	554	-	-	-	-	B
	53	-	-	-	-	B
	Andere combinaties	-	-	-	-	-

uitslag	Betekenis
+	De leerling wordt bevorderd naar 5 vwo
B	De leerling wordt besproken.
-	De leerling doubleert in 4 vwo. Indien de leerling in 3 vwo is gedoubleerd of voor de tweede keer doubleert in 4 vwo stroomt de leerling af. In uitzonderlijke gevallen kan de beslissing worden genomen de leerling over te laten gaan naar 5 havo.

De vakken CAV en lichamelijke opvoeding moeten met een voldoende zijn afgesloten. Indien dit niet het geval is, moet de leerling voor het uitreiken van het eindrapport de onvoldoende onderdelen middels een taak hebben weggewerkt.

Voor de vakken in het combinatiecijfer geldt dat het eindcijfer niet lager mag zijn dan 4.0.

In lijn met de verscherping van de zak/slaagregeling bepaald door de overheid, geldt voor alle leerlingen met uitslag “+” of “B” dat tevens gekeken wordt naar het aantal onvoldoendes voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde. Hierbij gelden de volgende aanvullende eisen met betrekking tot de overgang:

Nederlands, Engels en wiskunde:

Geen onvoldoendes, of maximaal één vijf	→	Uitslag blijft ongewijzigd.
Maximaal één vier, of twee vijven	→	Uitslag wordt “B”.
In alle andere gevallen	→	Uitslag wordt “-“.

3. Handelingsdelen, bewijs van kennis en vrijstellingen

- 3.1. Handelingsdelen zijn onderdelen van een vak waarbij de leerling specifieke vaardigheden traint. De handelingsdelen moeten met een voldoende beoordeling afgerond worden. Leerlingen die niet alle handelingsdelen hebben afgerond met een voldoende beoordeling zullen op een door de directie aangegeven moment de handelingsdelen op school moeten afronden.
- 3.2. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat op verzoek van de kandidaat een bewijs van kennis uit mits voldaan is aan hetgeen bepaald is in wetsartikel 1 lid o. (zie ook hoofdstuk 4.7 van het examenreglement). Als eindcijfer dient minimaal een zeven behaald te zijn en voor het schoolexamen en, indien van toepassing, het centraal examen ieder minimaal een 6,0.
- 3.3. Het bewijs van kennis wordt binnen drie weken na de uitslag uitgereikt en is voor één jaar geldig.
- 3.4. Voor vakken waarbij de persoonlijke ontwikkeling van de leerling centraal staat (Godsdienst, lichamelijke oefening en CAV) ontvangt een leerling die voldoet aan de criteria een bewijs van kennis voor het betreffende vak, maar de leerling moet de lessen voor dat vak wel volgen. Het bewijs van kennis betekent dat het behaalde resultaat in het volgende examenjaar geldig blijft. Het verleent geen vrijstelling voor het volgen van lessen.

- 3.5. Het bewijs van kennis vermeldt de vakken waarvoor het bewijs van kennis is afgegeven, de in onderdeel 20.1 bedoelde cijfers die voor deze vakken behaald zijn en de datum waarop het bewijs van kennis is afgegeven. De vrijstelling voor de combinatiecijfervakken wordt verleend als ten minste een zes als eindcijfer (vanaf 5,5) is behaald. Voor vakken/onderdelen die worden afgesloten met de beoordelingen (on)voldoende en goed wordt de vrijstelling toegekend voor de beoordelingen “voldoende” en “goed”. Een vrijstelling wordt niet gedeeltelijk verleend, maar in zijn geheel gebaseerd op het eindcijfer dat tot stand is gekomen als een gemiddelde van het schoolexamen en het centraal examen.
- 3.6. De regeling voor het bewijs van kennis is van toepassing op alle vakken die vallen onder het examen. De regeling geldt vanaf het examen dat in 2021 wordt afgerond ook voor de deelvakken van het combinatiecijfer. Een bewijs van kennis voor een vak wordt, mits aan de criteria is voldaan, alleen verleend na afronding van het examen. **De regeling voor het bewijs van kennis geldt niet voor leerlingen die het examen nog niet hebben afgerond.** Zij kunnen daarom geen vrijstelling voor een vak krijgen. Leerlingen die in havo-4, vwo-4 of vwo-5 doubleren zullen vakken als ASW, CAV, LO en Godsdienst opnieuw moeten volgen als dit vak op het rooster staat.

C. REGELS VOOR DE PROEFWERKWEKEN EN TUSSENTOETSEN

Voor een aantal vakken in de niet-examenklassen van de bovenbouw geldt dat eindcijfers, -beoordelingen of cijfers van specifieke toetsen worden meegenomen naar het examenjaar. Informatie hierover staat bij de desbetreffende vakken in het PTA vermeld. Het gaat hier dus om onderdelen van het schoolexamen, waarvoor ook de regelgeving omtrent het schoolexamen van kracht is. Om die reden is in dit PTA ook de regelgeving voor het schoolexamen opgenomen.

4. Algemeen

- 4.1. Het toetsprogramma beslaat de periode van 1 schooljaar, zoals aangegeven in het PTA per vak. De wijze waarop onderdelen meetellen bij de bepaling van het gemiddelde (schoolexamen)cijfer staat aangegeven in het PTA per leerjaar, per vak.
- 4.2. Het toetsprogramma kan bestaan uit de volgende toetsvormen:
- mondelinge toets
  - schriftelijke toets
  - praktische opdracht
  - handelingsdeel
  - practicum
  - profielwerkstuk
- 4.3. De in het vorige artikel bedoelde toetsen worden afgenomen volgens het voor ieder vak geldend PTA.
- 4.4. De leerlingen ontvangen in dit PTA voor elk vak het toetsdossier waarin de volgende onderdelen staat vermeld staan:
- De periode waarin de toets wordt afgenomen;
  - Het aantal toetsen. De toetsen zijn gecodeerd met een unieke lettercode A, B, C, D en volgend;
  - De afkortingen MT en PW om aan te geven of het om een tussentoets of een toets in de proefwerkweek gaat en een omschrijving van de leerstof. Bij schriftelijke toetsen staat

altijd de periode vermeld (MT1, PW1 enz.) bij de andere toetsvormen is dit niet noodzakelijk;

- De toetssoort (theoretische toets, praktische opdracht enz.);
- Of dit toetsonderdeel herkanst kan worden;
- De weging van de toets (hoeveel keer het cijfer meetelt bij de berekening van het gemiddelde);
- De weging van de toets als percentage van het gemiddelde eindcijfer (hoeveel procent van het eindcijfer wordt bepaald door deze toets);
- De lettercodes van de domeinonderdelen van het examenprogramma die in dit toetsonderdeel worden getoetst;
- Een omschrijving van de domeinonderdelen van het examenprogramma die in dit toetsonderdeel worden getoetst.

5. De tussentoetsen of toetsen die worden afgenomen in de proefwerkweek

- 5.1. Minimaal twee weken voor aanvang van de in het PTA beschreven toetsen ontvangen de leerlingen informatie op welke dag en welk tijdstip de toets afgenomen wordt en eventuele bijzonderheden. De exacte data voor de tussentoetsen wordt uiterlijk 2 weken na het begin van de betreffende periode aan de leerlingen en ouders/verzorgers doorgegeven.
- 5.2. De criteria aan de hand waarvan de beoordeling van alle werkstukken en praktische opdrachten, worden door de docent vóór aanvang van de opdracht tijdens de lessen aan de leerling bekend gemaakt. Dit gebeurt bij voorkeur schriftelijk met vermelding van de manier waarop het cijfer wordt vastgesteld.
- 5.3. Voor gemiste toetsen geldt dat een leerling in geval van een geoorloofde absentie de gemiste toets tijdens het centrale inhaalmoment mag inhalen. Indien meer toetsen gemist zijn dan op het centrale inhaalmoment ingehaald kunnen worden (dit zijn maximaal 2 toetsen per dag) maakt de coördinator afspraken met de leerling over het inhalen van de toetsen. Indien de leerling niet verschijnt bij het centrale inhaalmoment en voor zijn afwezigheid geen geldige verklaring heeft wordt dit als onreglementaire absentie aangemerkt. *(Voor onreglementaire absentie zie 9.2, voor onregelmatigheden bij een toets zie 8).*

6. De beoordeling

- 6.1. De schriftelijke toetsen worden op 1 decimaal beoordeeld met het cijfer 1 t/m 10.
- 6.2. Het cijfer wordt binnen 10 werkdagen aan de leerling bekend gemaakt. De leerlingen krijgen tijdens de les de gelegenheid de toets in te zien.
- 6.3. De toets wordt binnen 5 schooldagen na inzage in het cijferadministratiesysteem (SOMtoday) ingevoerd.

7. Berekening van het eindcijfer

- 7.1. De cijfers op het overgangsrapport zijn voor elk vak het voortschrijdend gewogen gemiddelde.

PW1: cijfer 6,8 weging=2;

PW2: cijfer 5,3 weging=1;

PW3: cijfer 8,1 weging=3

Berekening voortschrijdend gemiddelde:

$$\frac{6,8 \times 2}{2} + \frac{5,3 \times 1}{1} + \frac{8,1 \times 3}{3} = \frac{43,2}{6} = 7,2$$

7.2. Er wordt eenmalig afgerond. Indien het gemiddelde niet een geheel getal is, wordt dit getal afgerond naar het dichtstbijgelegen gehele getal, waarbij een getal van 50 of meer achter de komma naar boven wordt afgerond tot een geheel getal. (artikel 35 lid 6 van de wet) Een 6.52 wordt afgerond op een 7; een 6.48 wordt afgerond op een 6.

8. Onregelmatigheden bij een toets of toetsonderdeel

Indien een leerling zich ten aanzien aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt bij een toets of een toetsonderdeel of zonder geldige reden afwezig is bij een toets, krijgt de leerling het cijfer 1 (één) voor het betreffende werk. In bijlage 1 wordt hierbij een aantal voorbeelden gegeven.

9. Bijzondere omstandigheden

- 9.1. In geval van ziekte dienen de ouders/verzorgers dit dezelfde dag schriftelijk te melden middels een email naar infoashv@vpco.edu.cw met een cc. naar de coördinator r.haynes@vpco.edu.cw. In geval van afwezigheid door andere vormen van overmacht dient te worden gehandeld als bij ziekte.
- 9.2. Een ongeoorloofde afwezigheid wordt aangemerkt als een onregelmatigheid. Bij een onregelmatigheid wordt het cijfer 1 (één) gegeven voor de toets. De leerling haalt de gemiste toets in, waarna het behaalde cijfer met het cijfer 1 zal worden gemiddeld.

10. Slotbepalingen

- 10.1. In gevallen waarin dit programma van toetsing en afsluiting niet voorziet, beslist de rector na de betrokken partijen gehoord te hebben en in samenspraak met het bevoegd gezag (VPCO) en indien nodig de onderwijsinspectie.
- 10.2. In alle gevallen waar naar een leerling verwezen wordt als "hij" kan ook "zij" gelezen worden.
- 10.3. Waar gelezen wordt: de ouder(s), kan ook gelezen worden: de verzorger(s) of voogd(en), mits deze de status heeft (hebben) van wettelijke vertegenwoordiger van de leerling.
- 10.4. Waar sprake is van (mede) ondertekening door de ouder(s) van de leerling geldt dit voor leerlingen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. Meerderjarigen (18 jaar en ouder) hebben in dit geval zelf tekenbevoegdheid. Desondanks kan de rector bepalen dat de ouder of voogd mede dient te ondertekenen.
- 10.5. De rector behoudt zich het recht voor de ouders van meerderjarigen over alle zaken de toetsen en toetsresultaten aangaande inlichtingen te verschaffen, tenzij de meerderjarige schriftelijk kenbaar maakt dat hij dit niet wenst. In dat geval dient de ouder een verklaring te ondertekenen hiervan in kennis gesteld te zijn.

Bijlage 1: Toelichting m.b.t. onregelmatigheden en fraude bij examenonderdelen

Voorbeelden van onregelmatigheden zijn:

- Het ongeoorloofd doorgeven, uitwisselen of overnemen van gegevens m.b.t. een onderdeel van een toets, voor, tijdens of na afloop van een toets. Dit wordt gezien als een vorm van fraude.
- Het wijzigen of aanvullen van uitwerkingen na afloop van de officiële eindtijd van een (onderdeel van een) toets zonder toestemming van de docent of de surveillant.
- Het verstoren van het rustige en ordelijke verloop van een toets of onderdeel van een toets.
- Het niet voldoen aan de gestelde inleverdata van praktische opdrachten of werkstukken of onderdelen ervan.
- Het hebben van spiekmateriaal bij een (onderdeel van het) toets. Dit wordt gezien als een vorm van fraude.
- Het aanbrengen van aantekeningen in woordenboek/Binas of andere toegestane hulpmiddelen. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude. Ook het gebruik van woordenboeken of andere hulpmiddelen die niet zijn toegestaan valt hieronder.
- Het kopiëren, opnemen of verwerken van een niet zelf gemaakt (deel van een) werkstuk, of enig ander geraadpleegd werk zonder de geraadpleegde bron te vermelden. In het dagelijks spraakgebruik heet deze onregelmatigheid plagiaat en wordt aangemerkt als fraude. Ook het doorgeven van eigen gemaakt werk aan andere leerlingen is een onregelmatigheid!
- Het kopiëren, opnemen of verwerken van in een eerder schooljaar zelf gemaakt werk in een opnieuw in te leveren opdracht zonder dat daar eerst uitdrukkelijk toestemming voor is verkregen bij de docent.

